

OPZET REKENKAMERONDERZOEK STEENWIJKERLAND

1. Inleiding en aanleiding

Op 8 november 2016 heeft de gemeenteraad van Steenwijkerland een motie aangenomen waarin de raad zich uitsprak over het verkennen van eigentijdse mogelijkheden tot het stimuleren van burgerparticipatie (lees: burgerinitiatieven). In deze motie komt naar voren dat de gemeenteraad groot belang hecht aan burgerinitiatieven en dat door middel van ondersteuning, geldelijk dan wel feitelijk, wil stimuleren. Er wordt een belangrijke rol toegedicht aan burgers, plaatselijke belangen, wijkverenigingen en andere groeperingen die zich willen inzetten voor de gemeenschap. Uit de motie vloeit het vermoeden voort dat verzoeken om ondersteuning van burgerinitiatieven om verscheidenen redenen gefrustreerd raken, en verzoeken daarnaast niet gelijkkelijk worden behandeld, hetgeen mogelijk demotiverend werkt op initiatiefneming door burgers e.a..

Deze motie geeft aanleiding om nader onderzoek te doen naar de wijze waarop in de gemeente Steenwijkerland vorm wordt gegeven aan burgerinitiatieven en of die werkwijze in overeenstemming is met de doelstelling die de raad in bovengenoemde motie formuleert namelijk het op eenvoudige, en gelijkelijke, wijze ondersteunen en daardoor stimuleren van initiatieven vanuit de gemeenschap.

2. Onderzoeksdoelstelling

2.1 Doelstelling

Doel van het onderzoek is het geven van inzicht in de institutionele en externe procedurele en feitelijke wijze waarop in de Gemeente Steenwijkerland met burgerinitiatieven om wordt gegaan dan wel al dan niet worden ondersteund en of de werkwijzen overeenkomen met de door de raad gestelde doelstelling namelijk het op eenvoudig en gelijkelijke wijze faciliteren van -individuele- burgerinitiatieven.

2.2 Onderzoeksvraag en deelvragen

Dat leidt tot de volgende onderzoeksvraag: “Zijn de institutionele en externe procedurele wijze waarop de gemeente Steenwijkerland burgerinitiatieven ondersteunt zodanig gelijkwaardig, snel en eenvoudig dat burgerinitiatieven daardoor gestimuleerd worden?”

Theoretisch kader:

1. Wat is de doelstelling van de gemeenteraad ten aanzien van burgerinitiatieven?
2. Wat is het wettelijke kader ten aanzien van het ondersteunen van burgerinitiatieven?
3. Wat is het beleid omtrent het faciliteren van burgerinitiatieven?

Uitvoering:

4. Welke institutionele en feitelijke procedures worden er gehanteerd ter verkrijging of het geven van steun aan een burgerinitiatief?
5. Welke verzoeken tot ondersteuning van burgerinitiatieven zijn er de afgelopen 2 jaar ingediend en op welke wijze zijn deze behandeld?
6. Zijn er initiatieven geweest waarbij men niet tot indiening is overgegaan en wat waren daar de redenen voor?

Analyse:

7. Kan wijze waarop burgerinitiatieven door de gemeenten zijn beoordeeld en gefaciliteerd voor elk initiatief aangemerkt worden als zodanig snel en eenvoudig dat er een motiverende werking vanuit gaat ten aanzien van burgerinitiatieven?

Conclusie:

8. Op welke wijze draagt de huidige werkwijze van de gemeente Steenwijkerland bij aan het behalen van de door de in het onderzoek geformuleerde doelstelling en op welke punten dient de werkwijze aangepast te worden?

2.3 Nadere opmerkingen

Onder de deelvragen valt niet enkel de feitelijke procedure die wordt gevolgd ter verschaffing van ondersteuning maar ook de institutionele procedure, dan wil zeggen de rol van het college en de raad in dezen alsmede de wijze waarop de raad wordt geïnformeerd over en betrokken wordt bij beslissingen omtrent burgerinitiatieven.

2.4 Onderzoekperiode

Om een goed beeld te krijgen lijkt vooralsnog een periode van 2 jaar toereikend. Deze periode kan uitgebreid worden als blijkt dat over die periode onvoldoende gegevens te verkrijgen.

3. Definities

Uit de motie en inventarisatie door de rekenkamercommissie blijkt dat de begrippen burgerparticipatie en overheidsparticipatie door elkaar worden gebruikt. Gebleken is dat geen van beide begrippen juist zijn ten aanzien van hetgeen wat wordt bedoeld namelijk initiatieven vanuit de gemeenschap (door burgers of belangenverenigingen) die ter ondersteuning van dat initiatief ondersteuning vragen van de gemeente. In dat geval spreken we van burgerinitiatieven. Voor de volledigheid: van burgerparticipatie is sprake wanneer de overheid de burgers vraagt actief te participeren bij bijvoorbeeld het ontwikkelen van beleid. Van overheidsparticipatie is sprake wanneer de overheid actief participeert in private ondernemingen,

4. Uitvoering

De rekenkamercommissie is voornemens een onderzoeksbureau in te huren voor het uitvoeren van het onderzoek. Een lid van de rekenkamercommissie begeleidt de dagelijkse gang van zaken.

4.1 Onderzoeksfasen

Globaal worden de volgende fasen doorlopen in het onderzoek:

1. Startbijeenkomst met de betrokken ambtenaren
2. Dossieranalyse
3. Opstellen normenkader
4. Interviews, inclusief een groepsgesprek met raadsleden
5. Analyse van de bevindingen
6. Opstellen concept rapportage
7. Ambtelijk hoor en wederhoor (technische reactie)
8. Opstellen definitieve rapportage, inclusief conclusies en aanbevelingen
9. Bestuurlijke reactie door het college van burgemeester en wethouders
10. Aanbieding van het rapport aan de raad.

4.2 Tijdpad

Het streven is het onderzoek te starten in oktober; de onderzoekperiode is gepland in de 2^e helft van 2017. De rapportage is dan in de eerste helft van 2018 gereed. Bij het opstellen van deze planning

wordt uitgegaan van een flexibele medewerking van alle betrokkenen bij het onderzoek. De belasting van het onderzoek beperkt zich tot deelname van enkele raadsleden aan een groepsinterview en van de verantwoordelijke (voormalig) wethouder(s) en (voormalig) bestuurders aan een individueel interview. De belasting voor de gemeentelijke organisatie zal zich beperken tot het deelnemen aan interviews van de betrokken bestuurder(s) en medewerkers, het tijdig ter beschikking stellen van de complete dossiers en het reageren op de rapportversies in het ambtelijk en het bestuurlijk wederhoor